

vendt, at det er meget rimeligt, at hvor man har Formue til og Sands for at gjøre saadanne Forbedringer i een Retning, der har man ogsaa Formue til og Sands for at gjøre dem i andre; der, hvor man har Sands for at gjøre Forbedringer, der ere meget befoftelige, har man ogsaa Sands for at indføre Forbedringer, der ere mindre befoftelige, men som dog i alt Fald have Indflydelse paa Sundhedstilstanden. Jeg har ved disse Uttringer villet estervise, at den Sag, som her forhandles, i høiere Grad vedrører Statskassens Løb end Sundhedstilstanden, og at den ikke i den Grad, som er blevet paaftaaet, angaar Liv og Helbred; jeg maa derfor ogsaa helde til den Formening, at det foreliggende Lovudkast desuden tillige af andre Grunde ikke bør komme videre. Om det andet Lovforslag fra Aalborg, som ikke foreligger i Dag, men hvori dog den Deel af det foreliggende Lovudkast, som meest og fornemmelig kan komme i Betragtning, tillige er indeholdt, skal jeg ikke udtale mig.

Kauser: Jeg har tilladt mig at udbede mig Ordet, for at slutte mig til det Undringsforslag, som er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 2den Valgfreds (A. Hage). Aarsagen til, at jeg gjør dette, er, at jeg virkelig ikke kan komme bort fra den Anskuelse, at hans Undringsforslag hviler paa et rigtigere Princip; end selve Lovforslaget. Den Grund, hvorpaa jeg støtter dette, er navnlig den, at han gaar ud fra den Forudsætning, at der virkelig skal betales en Indførselstold, men kun en særdeles maadeholden, en saadan, som paa den ene Side er saa høj, at den giver Statskassen en Indtægt, men som paa den anden Side ikke er saa høj, at den hindrer disse Anlæg. Det er et Princip, som jeg ikke kan komme bort fra at troe er rigtigt, og som vor Lovgivning, naar den engang bliver undertastet Revision, nødvendigviis maa slutte sig til. I Modsetning hertil hviler Lovforslaget paa en falsk Grund. Jeg formoder nemlig, at de ærede Forslagsstillere ikke have til Hensigt at ville gennemføre den Forholdsregel, at al Indførselstold skal affaases, og dersom de Herrer ville det, tvivler jeg i alt Fald om, at det vil lykkes dem; men dersom det ikke kan skee, saa gaar deres Lovforslag ud

paa at frembringe en reen Undtagelse, og at give en ganske særegen Begunstigelse for Kjøbenhavns Commune i et ganske særligt Anliggende. Jeg skal nu villig erkjende, at dette Anliggende er i høj Grad nyttigt, ja jeg er overbevist om, at det i høj Grad vil gavne Sundheden og forbedre Mortalitetets-Forholdene. Jeg troer rigtignok ikke, at Beviset herfor tidligere er blevet ført, men jeg troer heller ikke, at det her er Stedet til at føre det, i alt Fald er det Noget, som ligger saa aldeles indenfor det almindelige Omdømme, at der ikke vil kunne være nogen Tvivl derom. Men uagtet jeg saaledes anseer dette Anliggende for at være nyttigt, troer jeg dog ikke, at man af Hensyn dertil maa gjøre en saadan Undtagelse som den, Lovforslaget indeholder, saalange man lader andre lige saa nyttige Gjenstande være stærkt befattede (Hør!). For at Sundheden kan bevares, for at Dødeligheden kan formindskes, maa man især søge at virke ind paa det private Liv, men i denne Henseende vedblive Skatterne at trykke lige saa stærkt som før. Dernæst kan jeg heller ikke troe, at der er nogen særlig Grund til netop at fritage Kjøbenhavns Commune, der jo er den rigeste Corporation i hele Riget (Hør!), for denne Beskatning; det forekommer mig ikke rigtigt, jeg kunde næsten sige ikke billigt, om man vilde gjøre en speciel Undtagelse for denne enkelte Commune, naar Stattebyrden forøvrigt vedbliver i samme Omfang. Jeg maa derfor, som sagt, slutte mig til det Undringsforslag, som er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn; jeg troer, som allerede bemærket, at man derved opnaaer den Fordeel, at Statskassen faaer en betydelig Indtægt, og jeg troer, at de forøgede Udgifter ikke ville være af et saadant Omfang, at de kunne lægge Banffeligheder i Veien for Kjøbenhavns Commune med Hensyn til Indførelsen af disse Forbedringer, hvortil vi i saa høj Grad trænge, og hvorpaa vi i saa mange Aar forgjæves have ventet.

Wilfens: Jeg troer, at den ærede Folkethingmand for Svendborg Amts 3die Valgfreds (Meier) ikke havde Ret i de Indvendinger, han fremsatte imod mine, ved en tidligere Sags Behandling, fremsførte. Jeg skal imidlertid besvare disse Indvendinger overor-